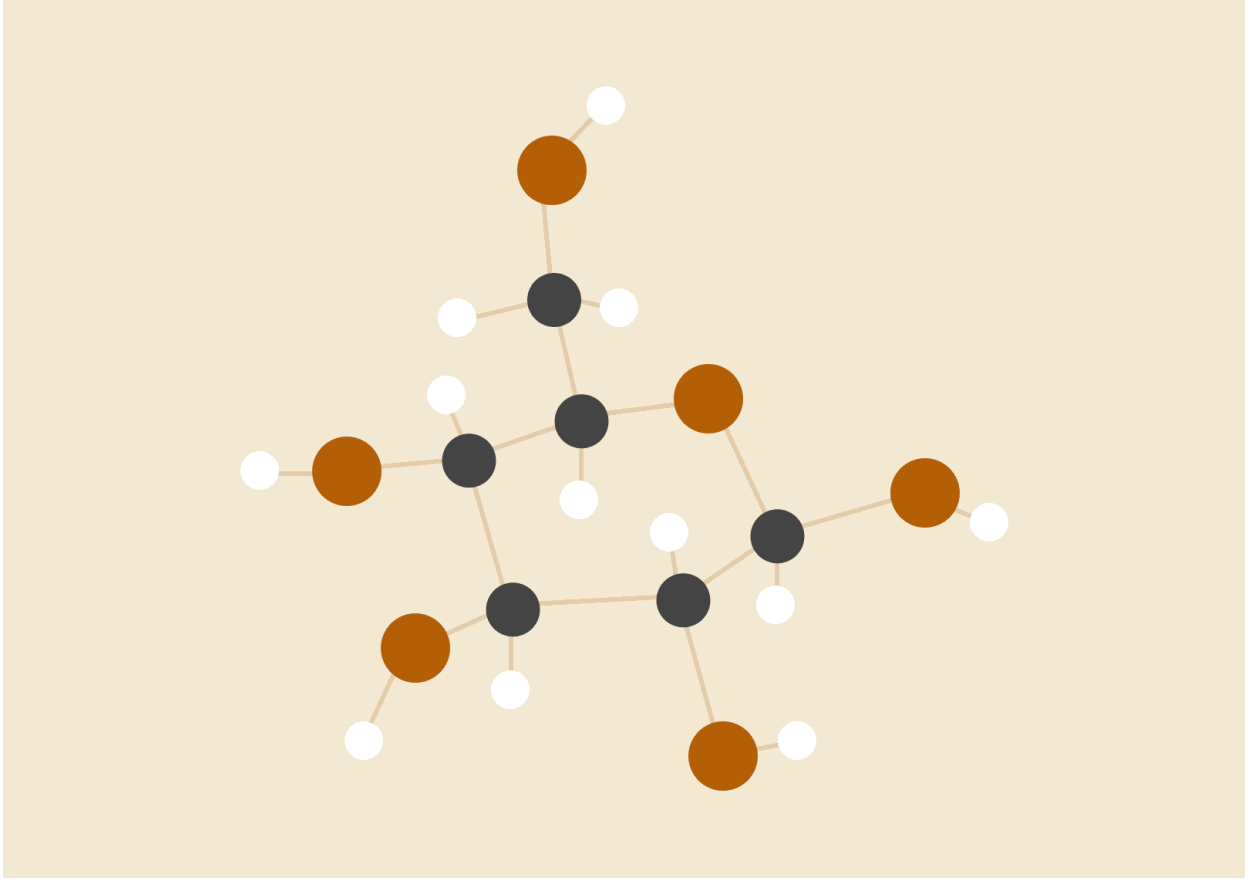

Yurt dışı doktora başvuru rehberi

Etkili bir şekilde nasıl doktora bulurum?

Çağdaş Topçu

15.06.2021
Versiyon 1.0

Giriş	2
Neden doktora yapmalıyım?	3
Doktora ilanları	3
Proje ilanları dışında doktora danışmanı bulma	5
Doktora danışmanımı nasıl seçmeliyim?	5
Doktora ilanlarına nasıl başvurmalıyım?	6
Cover letter	6
Özgeçmiş	8
Referans mektupları	9
Başvurunuzu gönderme	10
Mülakat aşamasına gelebilmek için neler yapmalıyım?	10
Mülakat	11
Oturum ve vize işlemleri	12
Projeye başlama	12
Programlama	13
Sonuç	13
İletişim	14

Giriş

Bu dökümanı yurt dışında doktora başvuru sürecindeki öğrenci ve akademisyen adaylarının ellerindeki ücretsiz imkanlarla etkili ve en hızlı şekilde doktora bulmalarına yardımcı olma amacıyla hazırladım. İçeriğin büyük bir bölümünü kendi kişisel tecrübelerimden yola çıkarak olabildiğince kapsamlı hale getirmeye çalıştım. Elektrik mühendisliği altyapısı ve nörorehabilitasyon üzerine yüksek lisanstan sonra fizyoloji, fizik ve nörobilim alanlarında çalıştığım için buradaki bilgiler sosyal bilimciler için birebir uygulanabilir olmayabilir ancak temel yaklaşımın değişmeyeceği kanısındayım. Doktora pozisyonu ararken onlarca başvuru yaptım Avusturya, Almanya, Polonya, Amerika ve Yeni Zelanda'daki üniversitelerden doktora kabulleri aldım ve elbette onlarcasından ret aldım. Ret cevabı almak bu işin doğasında var. Bu süreçte Avusturya, Almanya, Polonya ve Amerika'da çalışma fırsatı buldum. Hepsiyle ilk defa doktora mülakatında tanışarak kabul aldım. Lisans ortalamam 2.87'ydi ve aldığım kabullerde bir eksisi olduğunu düşünmüyorum. İyi yayınlar ve kaliteli bilimsel araştırma tecrübesiyle başvurularınızdaki çoğu eksi yönün üstesinden gelebileceğinize inanıyorum.

Genel olarak projeli veya burslu doktora ilanlarına kendi alanımda (nörobilim) ortama 100-200 başvuru gelmekte. Bu yüzden üst üste ret cevapları alsanız bile başvuru yapmaya devam etmeli ve ilan yayınlanır yayınlanmaz başvurunuzu yapmaya çalışmalısınız.

Burada genel olarak kabul şansınızı artırmanın yollarını açıklayacağım. İlk olarak kısaca neden doktora yaptığımı yazdım. Ardından size uygun ilanlar nasıl aranır nasıl bulunur bölümü geliyor. Sonrasında başvuruda gönderilen özgeçmiş, niyet mektubu ve referans mektuplarının hazırlanışını anlattım. Sonrasında mülakata hazırlanma sürecini ve mülakat sonrası nasıl bir yaklaşımın takip edilmesi gerektiğini açıklayacağım.

Buradaki yöntemlerin bir çoğu yüksek lisans başvurularında kullanılabilir ancak yüksek lisans ilanlarındaki kriterler doktoradan çok farklı olabiliyor ve bu konuda yeterince bilgi sahibi olduğumu düşünmüyorum. Yüksek lisansımı bir Anadolu üniversitesinde yaptım.

Her rehber gibi burada da eksiklikler olacaktır. Hatalı bulduğunuz kısımlar veya daha detaylı bilgi almak için benimle iletişime geçebilirsiniz.

Neden doktora yapmalıyım?

Doktora yapmamın tek sebebi kendi bilimsel projelerime destek alabilmek için başvurabileceğim fonların doktora zorunluluğu olması. Bunun dışında ulvi bir değer yüklenmemek gerektiğine inanıyorum. Bu yaklaşım doktorayı ulvileştirip doktora yapanların bedavaya çalışabileceği veya çok ucuza haftada 40-50 saatin üzerinde çalışmaları gerektiği gibi çarpık düşünceleri en başından engeller. Eğer kendi labınızı kurma gibi bir hedefiniz yoksa belli bir alanda derinlemesine araştırma yapmak için doktora yapabilirsiniz. Bunun dışında doktora sonrası AB ülkelerinde ve Amerika'da endüstride daha yüksek maaşlarla çalışabilmeniz mümkün. Eğer alanınız nörobilim veya yapay zekayla alakalıysa AI residency programları bir yıl yapay zeka alanında çalışıp endüstrideki işlere yönelebilmeye olanak sağlıyor. Bu olanaklar konumuzla birebir alakalı olmadığı için bu konuyu burada bitiriyorum.

Doktora ilanları

Genel olarak doktora projelerinin ve özellikle doğa bilimleri, medikal bilimler ve matematik alanlarında olanların maddi destekli olması yapılan işi daha kaliteli hale getirdiği gibi doktora öğrencisinin ekonomi temelli streslerden uzak olmasını sağlar. Hem kendisinin hayat kalitesini hem projenin çıktılarının kalitesini artırır. Bunun dışında AB ülkelerinde sayısal alanlardaki doktoralarda burs veya proje desteği olmadan vize almak oldukça uğraştırıcı olacaktır. Bu sebeplerle maddi imkanları iyi olan projelere başvurmak en mantıklı yol. Daha önceden benzeri alanlarda yayınlarınızın olması bu tarz projelere kabul alma şansınızı artıracaktır. Lisans ve yüksek lisans yaparken bilimsel projelere dahil olup sonuçlarını iyi ve yüksek etki faktörlü (impact factor) dergilerde yayınlamak doktora yapabilmek için neredeyse zorunlu bir önşart. Bunun dışında genel olarak uluslararası konferanslara katılarak kimlerin çalıştığınız alanlarda iyi olduğunu öğrenmeniz ve olası doktora danışmanlarınızla tanışmanız açısından önemli. Bu tarz akademik toplantılarda çalışmak istediğiniz gruplarla iletişime geçip onların lablarında sunum yaparak çalışmalarınıza geri bildirim alabilir ve olası ortak projelerin temellerini atabilirsiniz. Yukarıda bahsettiğim sebeplerden dolayı burslu veya maaşlı bir doktora projesi bulmak sizin için en iyisi olacaktır.

Avrupa Birliği projelerinin ilanlarının yer aldığı Euroaxess portalının jobs kısmından <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/search> aramaya başlayabilirsiniz. Burada AB projelerinin yanında AB devletlerinin yerel imkanlarla desteklediği proje ilanlarını da

bulacaksınız.

Buradaki ilanlarda en prestijli olanları Marie Skłodowska-Curie desteği alanlardır ve projeye kabul şartları daha zorlayıcıdır. Son üç yılda çalışılacak olan projenin bulunduğu ülkede ikamet etmemek ve yüksek lisans bitiminden sonra 4 yıldan fazla bilimsel bir projede çalışmamış olmak projeye uygunluk kriterleridir. Bu kriterler sağlanmıyorsa başvurunuz en baştan olumsuz sonuçlanacaktır. Maaş, ulaşım, taşınma ve eğitim desteği gibi maddi olanakları Avrupa ortalamasının çok üzerindedir. Avusturya ve Almanya gibi iki farklı ülkede bu destek sayesinde rahatça araştırma yapabilme imkanı bulmuştum.

Akademik anlamda projeye uygun olup olmadığınızı projedeki olası danışmanlarınız değerlendirecekler.

Euraxess dışında doktora ilanlarının yayınlandığı siteler:

- <https://www.nature.com/naturecareers/jobs/science-jobs>
- <https://jobs.sciencecareers.org/>
- <https://www.academictransfer.com/en/>
- <https://www.findaphd.com/>

Bu genel portalların dışında alanınızdaki toplulukların forumlarında doktora ilanları bulabilirsiniz. Örneğin aşağıdaki biomechanics society forumunda Amerika'dan bir üniversitedekilerle bacak protezi projesi üzerine görüşmüştüm:

- <https://biomch-l.isbweb.org/forum/biomch-l-forums/jobs-and-positions>

Bu tarz projelerde çalışacağınız konu daha projenin yazım aşamasında bellidir ve sadece bu proje için AB ya da Amerika'daki kurumlar maddi destek vermişlerdir. Yani 3-4 yıl boyunca yapacağınız bellidir. Bu nedenle projelerin açıklamalarını iyi okumalı ve mülakatta sizden ne yapmanızı beklediklerini detaylı bir şekilde sorup öğrenmelisiniz. Mesela bir biyomedikal sinyal işleme projesine başvurduğunuz ve verileri birebir

hastalardan toplayıp sonrasında verileri işleyerek bu fizyolojik işaretlerin ne olduğunu iyice öğrenmek istiyorsunuz ancak bazı projelerde veriler başka bir enstitüde çoktan alınmış olup sizin sadece işlemenizi bekliyor olabilirler. Başka bir örnek mesela teorik fizikçisiniz ve yöntem geliştirip deneysel veriler üzerinde denemek istiyorsunuz ancak projede bu tarz hazır veriler yoksa sizden bu verileri toplamanızı isteyebilirler böylece teziniz beklediğiniz zaman aralığında bitmeyebilir. Bu şekilde beklentilerinizi projenin karşılayıp karşılamadığını iyice araştırmanız ve mülakatlarda sormanız gerekiyor.

Görüşmeye çağrılıp çağrılmayacağınızı başvurunuzun güçlü olup olmadığı belirleyecektir. Başvuru sırasında göndereceğiniz dokümanların her birini ayrı bir başlıkta inceleyeceğim.

Proje ilanları dışında doktora danışmanı bulma

Proje ilanları dışında doktora bulabilmek için doktorada ne çalışacağınıza karar vermiş olmanız gerekir. Çalışacağınız alanı seçtikten sonra bu alandaki hocaların lablarının internet sayfalarında doktora öğrencisi arayıp aramadıklarıyla ilgili bilgi bulabilirsiniz. Yeni Zelanda'nın Auckland Üniversitesi'nde protez robot eller üzerine çalışan bir hocayla bu yöntemle görüşüp doktora kabul almıştım. Proje ilanı olmadığından eğer hazırda danışmanın maddi imkanları/projesi yoksa sizin danışmanla birlikte ekonomik proje desteği veya burs başvuruları yapmanız gerekebilir. Bunun için çalışacağınız alanda 2-3 sayfalık proje önerisi hazırlamalısınız.

İnternetin dışında olası danışmanlarınızla görüşebileceğiniz en ideal ortamlar bilimsel toplantı ve konferanslardır. Görüşmek istediğiniz hocaya konferanstan bir iki hafta önceden mail atarak konferans esnasında bir saatlik bir görüşme ayarlayabilirsiniz. Bu görüşmeye sunum hazırlayıp orada ne çalışmak istediğinizi anlatmanız ve hazırlıklı gitmeniz iyi olacaktır.

Doktora danışmanımı nasıl seçmeliyim?

Doktora süresince doktoranızın en az sorunla ilerlemesi için en önemli etkenlerden birisi doktora hocanız ve onunla uzun süreli çalışabilecek ortamınızın olup olmaması. Kendi kişisel gözlemlerime göre doktora danışmanı ne çok kıdemli ne de çok deneyimsiz olmalıdır. Çok kıdemli olunca doktorasını uzun yıllar önce yaptığından sizin yaşadığınız zorlukları anlayamaz ve empati yapamayabilir. Ayrıca yönetim görevleri olacağından size yeterince zaman ayıramayabilir. Çok deneyimsiz olması özellikle eğer daha önce o okulda doktora öğrencisi olmamışsa üniversitedeki sistemi bilmemesi ve en ihtiyacınız

olduğu zamanlarda bürokrasiyle ilgili size yardımcı olamaması gibi sorunlara sebep olabilir. En az üç dört yıl stresli ve uzun soluklu bir çalışmada hem doktora öğrencisinin hem danışmanın psikolojisinin bu çalışmayı kaldırabilmesi gerekiyor. Siz de kendinizi psikolojik olarak bu yorucu çalışmaya hazırlamalısınız. Yeterince emek harcamadan hızlıca yayın yapabileceğine inanan öğrencilerin kaliteli bir doktora programında başarılı olma ihtimalleri çok düşük.

Mülakatta kafanızda soru işareti kalmaması için imkanları sormanız ve hocanın yaklaşımını izlemeniz size genel olarak nasıl biri olduğu yönünde ipuçları verecektir. Başvurduğunuz grupta çalışan diğer doktora öğrencilerine mail atarak yine çalışma ortamı hakkında bilgi almanız iyi olacaktır.

Doktora ilanlarına nasıl başvurmalıyım?

Bu ve bundan sonraki bölümlerde doktora ilanına nasıl başvurabileceğinizi inceleyeceğiz. Öncelikle ilanda istenen dökümanları ve çalışacağınız projenin genel hatlarını öğrenin. İlanı açan akademisyenin son yıllarda yayınladığı makalelerinden ilk ismin bu akademisyenin olduğu veya ilandaki projeye yakından alakalı olanları okuyun.

Cover letter

İlandaki projeyi iyice anladıktan ve olası danışmanın iki üç makalesini okuduktan sonra başvuru mektubunuzu yazmaya başlayabilirsiniz. İlk cümmeniz neden bu ilana başvurduğunuzu açıklamalıdır: “I am writing to apply for the PhD position in XX, at the YY University, France”. Ardından eğitim bilgilerinizi ve yaptığınız projeleri eğer varsa bu projelerde yayınladığınız makaleleri iki üç paragrafla açıklayın. En son paragraf danışmanın okuduğunuz makalelerin konusuyla ilgili olmalı ve bu projeye ne katabileceğiniz ve doktoranızı ne üzerine yapmak istediğinizi açıkça yazmalısınız. Mektubunuzu yazdıktan sonra üzerinden tekrar tekrar geçmeniz ve varsa akademisyen veya akademik İngilizce’ye hakim arkadaşlarınıza göndererek geri bildirimler alarak yeniden düzenlemeniz iyi olacaktır. Gönderdiğiniz bütün metinlerde dil hataları olmaması gerekiyor. Cover letter örneğini formatını da görebilmeniz için ekledim:

Cagdas Topcu

55 5th ST SE AP 3 Rochester MN USA | +XX XX

XX@gmail.com

December X, 20XX

Dr. X X

Institute for Systems Neuroscience,
INSERM UMR 1106,
Aix-Marseille University
27, bd Jean Moulin
13005 Marseille, France

Dear Dr. X X,

I am writing to apply for the PhD position in Analysis of multi-frequency dynamic coherence networks in large-scale electrophysiological recordings, at the Aix-Marseille University, France.

My research interests include development of signal processing methods for analysis of biomedical signals in MATLAB. I worked in a research project with electronics, plastic and reconstructive surgery and neurology professors for two years. Rehabilitation of patients with arm and face transplantation and trauma patients with functional electrical stimulation was the main objective of the project. I collected surface EMG data from full face and arm transplantation, arm replantation patients, arm amputees and healthy individuals for determining strategy of functional electrical stimulation (FES). We developed a new individualized cognitive neurorehabilitation method to improve their emotional expressions in this project. I used nonlinear signal processing methods to analyse the neurorehabilitation processes with facial surface electromyography (sEMG) signals. These nonlinear signal processing methods also can be used for analysis of ECG, HRV and EEG signals. We completed this project, our "Assessment of Emotional Expression after Full-Face Transplantation" paper has been published by *Neural Plasticity*, "Image-based Analysis of Emotional Facial Expressions in Full Face Transplants" paper has been published by *Journal of Medical Systems*, and "Recovery of facial expressions using functional electrical stimulation after full-face transplantation" has been published by *Journal of NeuroEngineering and Rehabilitation*.

I worked in a scientific project as a research assistant at Medical University of Graz and Potsdam University. This project was exploring cardiac phase response curve in health prognoses. I developed signal processing methods that are based on an idea from nonlinear dynamics and coupled oscillator theory for understanding synchronization mechanisms between ECG (HR), pulse and respiration signals. Our "Disentangling Respiratory Sinus Arrhythmia in Heart Rate Variability Records" paper has been published by *Special issue on Network Physiology, Physiological Measurement*. I also worked on construction of connectivity of random networks (weak and sparse coupled with Kuramoto model) as a side project.

I have experience on motor recovery of face and hand transplants and cognitive processes in the human brain. I have familiarity with functional connectivity (FC) measures and I developed muscle networks from physiological recordings with intermuscular coherence and non-negative matrix factorization. I would like to improve those methods with sliding windows approaches (dynamical FC) and apply to electrocorticography (ECoG) data as like you suggested in your 'Directed Flow of Information in Chimera States' paper. I would like to work and research on inhibitory-excitatory coupled neuronal ensemble models and neurophysiological data to expand our understanding of working memory in my PhD research.

Please contact me if there are any further questions regarding my PhD application.

Sincerely yours,

Cagdas Topcu

Özgeçmiş

Akademik özgeçmişler sade ve fotoğrafsız olmalıdır. Kişisel olarak Latex ortamında hazırlamayı seviyorum. İnternette örnek doktora özgeçmişlerini incelemenizi ve örnek şablonlar üzerinden özgeçmişinizi hazırlamanızı öneririm. Başvurduğunuz yer çıktı aldıktan sonra sayfaları karıştırabileceği için her sayfada adınız ve sayfa numarası olmalıdır. Kişisel bilgilerinizden sonra deneyimlerinizi açıklamalısınız. Aşağıya örnek bir tecrübe bölümü ekledim:

Cagdas Topcu

WORKING EXPERIENCE

12/2018–12/2019 Research Assistant, Neurology, Mayo Clinic, Rochester MN, USA

Overview: Worked as a researcher in neurophysiological mapping and stimulation of the human brain for memory enhancement project. I collected 2-7 day neurophysiological stereoelectroencephalography (sEEG) and electrocorticography (ECoG), and pupillometry recordings from intracranially implanted epilepsy patients during verbal memory and antisaccade tasks in the intensive care unit. Developed subsequent memory effect biomarkers for DARPA Restoring Active Memory (RAM) project iEEG data and our collected data in MATLAB.

Burada çalıştığınız tarih, bölüm ve detaylı olarak hangi teknolojileri kullanarak yaptıklarınızı yazmalısınız. Çalışma tecrübesi bölümünden sonra yayınladığınız makaleleri en yenisinden tarih olarak eskilere doğru azalan numaralarla sıralamalısınız. Yayınlar, kitap bölümleri ve konferans yayınlarından sonra varsa davetli konuşmacı olduğunuz konferansları ve aldığınız ödül ve destekleri ekleyebilirsiniz. Sonrasında bildiğiniz yabancı dilleri aldığınız IELTS veya TOEFL puanlarıyla ekleyin. En sona ise size referans olan hocalarınızı bölüm adresleri ve telefon/mailleriyle yazın. Aşağıya örnek makale bölümünü ekledim:

PUBLICATIONS

4. Topcu, C., Fruhwirth, M., et al. Disentangling Respiratory Sinus Arrhythmia in Heart Rate Variability Records. *Special issue on Network Physiology, Physiological Measurement*, 2018.
3. Topcu, C., Uysal, H., et al. Recovery of facial expressions using functional electrical stimulation after full-face transplantation. *Journal of NeuroEngineering and Rehabilitation*, 2018.
2. Bedeloglu, M., Topcu, C., et al. Image-based Analysis of Emotional Facial Expressions in Full Face Transplants. *Journal of Medical Systems*, 2018.
1. Topcu, C., Uysal, H., et al. Assessment of Emotional Expressions after Full-Face Transplantation. *Neural Plasticity*, 2017.

BOOK CHAPTERS

1. Topcu, C., et al. Neuromechanical Analysis of Movement (Book chapters in Turkish), Palme Publishing, 2016.

CONFERENCES / PRESENTATIONS

13. Topcu, C., et al. Human verbal memory encoding is distributed across a broad range of electrophysiological activities and brain regions. *Annual Meeting of the Society for Neuroscience*, Chicago IL USA, 2019 (Poster).

Özgeçmişinizi aktif olarak doktora veya iş aramıyorken bile yeni yayınlarınız ve konferans sunumlarınız oldukça güncelleyin böylece unutmadan bütün bilgilerinizi güncel tutmuş olacaksınız.

Referans mektupları

Yüksek lisans tez hocanız başta olmak üzere birlikte çalıştığınız hocalarınızdan isteyerek alacağınız mektuplardır. Genelde ilanlarda iki veya üç hocadan referans mektubu istenir. Bazı hocalar size hazırlayıp gönderir bazıları ise sizden örnek bir mektup ister ve onu düzenleyip imzalayarak size gönderir. Mektubu istedikten sonra bir emaille hangi özelliklerinizi öne çıkarmasını istediğinizi yazmanız hocanın işini kolaylaştıracaktır. Çok fazla ilana başvuracağınız için mektupların elektronik kopyalarının sizde olması ve her ilan için ilgili yerleri düzenleyip yollamanız işinizi kolaylaştıracaktır. Amerika ve bazı Avrupa'daki bölümler direkt başvurunuzu yaparken referans gösterdiğiniz hocalara otomatik mailler atarak mektupları direkt hocalardan isteyebilmektedir. Bu durumda hocanıza ayrıca email atarak unutmamalarını sağlamanız iyi olacaktır.

Başvurunuzu gönderme

Başvurunuzu ilanda belirtilen yöntemlere uyarak emaille veya otomasyon sistemi üzerinden göndermelisiniz. Başvuruda istenmese bile İngilizce seviyenizi gösteren belgenizin taranmış haliyle ve varsa iki veya üç makalenizi göndermeniz iyi olacaktır.

Genellikle istenen belgeler:

- Cover letter
- CV
- 2-3 referans mektubu
- TOEFL veya IELTS sonucu
- Makaleleriniz
- Diplomalar ve transkriptler
- Ders içerikleri olan diploma ek belgesi

Bunların dışında Amerika'daki bazı okullar GRE sonucu istemekte ancak ayrımcılığa sebep olduğu ve akademik olarak anlamsız bir sınav olduğu için artık bazı bölümler GRE belgesi istemiyor. Başvurduğunuz bölümün sayfasından GRE ile ilgili bilgi bulabilirsiniz.

Sınav sonuçları ve diploma tarzı dökümanlarınızın yüksek kaliteli taranmış bir şekilde PDF dosyalarını hazırda tutmanız başvurularınızı hızlandıracaktır.

Mülakat aşamasına gelebilmek için neler yapmalıyım?

- İlanlar yayınlandıktan sonra ilk iki üç günde başvurunuzu yapmaya çalışın. Akademisyenlerin doktora öğrencisi bulmak için ayırabilecekleri zamanları çok kısıtlı, başvurular geldikçe mülakatları yapacak ve iyi birisini bulunca başka mülakatlarla zaman harcamayacaktır.
- Yayınlarınızın olması önemli. Eğer yayınınız yoksa doktora ararken yılmadan makalelerinizi tamamlayıp dergilere göndermeye çalışın.
- Çalıştığınız alanların ilandaki projeye alakalı olması seçilmeniz için önemli sebeplerden biri.
- Mektubunuzda projeye yapabileceğiniz katkıları açıkça yazmanız şansınızı artıracaktır.
- Başvuruda istenen tüm belgeleri eksiksiz göndermeye çalışın.
- CV ve mektubunuzda imla/dil bilgisi hatası olmamasına dikkat edin.

Mülakat

Mülakatlar için size mail ile dönüş yapıp yüz yüze mi yoksa çevrimiçi mi görüşmeyi tercih edeceğinizi sorduktan sonra mülakat tarihini ayarlayacaklardır. İmkânınız varsa kesinlikle yüz yüze görüşmenizi öneririm. Böylece çalışacağınız ortamı görüp olası doktora danışmanınızla ilk iletişiminizi daha sağlıklı kurmuş olacaksınız. Bu kabul alma şansınızı artıracaktır. Görüşmeye gitme imkânınız yoksa Skype tarzı ortamlarda görüşme düzenleyeceklerdir.

Mülakat öncesi 5-7 slaytlık sunum hazırlamasınız ve 10 dakika içinde kendinizi, tecrübelerinizi, yayınlarınızı ve projeye yapabileceğiniz katkıları anlatabilir hale gelmelisiniz. Zaman çok kısıtlı olduğu için her slaytta bütün bilgileri unutmadan aktarabilmek için tekrar tekrar sunumunuzun provasını yapmanız iyi olacaktır. Mülakattan önce uzun bir süredir İngilizce konuşma fırsatınız olmamışsa bu provalar işinizi kolaylaştıracaktır. Bu temel sunumu üzerinde çok düşünmeden ezberden sunmanız mülakatın devamında bilişsel olarak sizi zorlayacak sorulara yorulmadan gelebilmenizi sağlar.

Sorulan soruları olabildiğince basit bir şekilde cevaplamaya çalışın bilmediğiniz konularda bilmediğinizi söyleyin. Türkiye'deki özel sektör mülakatlarında açık açık yalan söylemeniz beklenirken burada örneğin liderlik özelliğim var gibi (olmadığı halde) işle alakası olmayan yalanları söylemeniz işinizi kolaylaştırmayacaktır. Teknik bilginizi olabildiğince temiz bir dille anlatmanız en önemli kısım. Kültürel farklar sebebiyle batılılar tarafından kısık sesle konuşuyormuşuz gibi algılanabiliyoruz, ses tonunuzun duyulabilir olduğundan emin olun.

Mülakatta sorabileceğiniz temel sorular:

- Projedeki görevlerinizin ne olduğunu iyice öğrenmeye çalışın.
- Projedeki burs (stipend) doktoranızı bitirebileceğiniz 3-4 yıl kadar karşılanacak mı?
- Eğer proje 3 yıllıksa ve doktoranızı 3 yılda bitiremezseniz nasıl bir yol izleyebileceğinizi sorun.
- Sizden başka yabancı doktora öğrencisi var mı?
- Doktora tezinizi bildiğiniz dilde (İngilizce) yazabilecek misiniz? Fransa gibi ülkelerde tezinizi Fransızca isteyebiliyorlar.

Mülakatlar her zaman istediğiniz gibi geçmeyebilir üstüne ayrımcı yorumlarla da

karşılaşabilirsiniz. Bu tarz durumlarda kabul almamanızın sizin için çok daha hayırlı olduğunu aklınızdan çıkarmayın ve yılgınlığa uğramadan bir sonraki ilana başvurunuzu yapıp yolunuza devam edin. Doktora bulmak çok uğraşlı ve yıllar alabilen bir süreç. Motivasyonunuzu yüksek tutmanız çok önemli.

Mülakattan bir hafta sonra eğer henüz bir cevap gelmemişse, mülakatın sonucunu soran bir mail atabilirsiniz. Eğer sonuç olumsuzsa ve çok girmek istediğiniz bir bölümse mülakatı yapan hocadan kibarca geri bildirim istemeniz iyi olacaktır. Böylece bir sonraki mülakata eksiklerinizi daha fazla tamamlayarak girebilirsiniz.

Oturum ve vize işlemleri

Projeye kabul aldıktan sonra vize işlemleri oldukça kolaydır. O ülkeye bilim yaparak katkı sunacağınız için belge konusunda pek zorlamazlar. Mesela Avusturya'dan ilk oturum vizemi alırken mülakatı olduğum gün başvurumu orada yapmak zorunda kalmıştım ve sadece fotoğraflarla pasaportum bu işlemleri başlatmak için yetmişti.

Genel olarak isteyebilecekleri dökümanlar:

- Danışmanınızdan imzalı destek mektubu
- Pasaport
- Biyometrik fotoğraflar
- Üniversiteden kabul mektubu
- Proje desteğiyle ilgili varsa maddi dökümanlar
- Kalacağınız yurt veya evin kontratı
- Yurt dışında geçerli sağlık sigortası

Bu belgeler her ülke için farklılık gösterebilmektedir ve konsoloslukların sayfasından kontrol etmeniz en doğrusu olacaktır. Konsoloslüğün dışında okulun international ofisleri de belgeleri hazırlamanıza yardımcı olacaktır. Vizenizi alıp ülkeye vardığınızda AB ülkelerinde oturum izninizi çıkarmanız ve her sene yenilemeniz gerekmektedir. Amerika için bir yıllık J1 araştırmacı vizesiyle gitmiştim onun da yenilenmesi gerekmekte.

Projeye başlama

Projeye kabul aldıktan sonra çalışacağınız konuya ısınmak için temel kaynakları sorup varsa çalışacağınız verileri isteyerek vize işlemlerinizi devam ederken çalışacağınız veriye

alışmanız ve temel analizleri yapmanız size zaman kazandıracaktır. Vizenizi aldıktan ve proje anlaşmasını imzaladıktan sonra bürokratik sebeplerden dolayı maaşınız ilk iki ay yatmayabilir. Bunun için yanınızda 2000 euro civarında nakit götürmeniz iyi olacaktır. Projenin dışında üniversitenizin açacağı burs başvurularını takip edin bazı durumlarda projeden alınan maaşa yakın burs alma imkanınız olabilir. Bunun için danışmanınızla görüşün. Belgeleri hazırlarken yardımı ve imzalı onayı gerekecektir.

Programlama

Genel olarak çalıştığınız alandan bağımsız olarak bu tarz büyük projelerde Matlab/Python/C++/R gibi dillerde programlama yapmanızı ve istatistiksel sonuçlar çıkarmanızı bekleyeceklerdir. Yüksek lisansa başlamadan programlama temelini oluşturmalısınız yoksa iki taraf için vakit kaybı olacaktır. Programlamayı öğrenebileceğiniz bazı ücretsiz kanallar:

- <https://youtu.be/rfscVS0vtbw> - Codecamp başlangıç seviye Python eğitimi
- https://youtu.be/9snRt_5CDhs - Python'da temel veri inceleme ve görselleştirme
- <https://youtu.be/YCPYNXtwKAc> - Python'da istatistik dersi
- <https://www.udemy.com/course/solved-challenges-ants/> - Ücretli ancak nörall verilerin işlenmesi için temel konuların anlatıldığı kurs.

Programlamada eksikliğiniz varsa proje başlamadan yoğunlaşp çözmeye çalışın. Günde 2-3 saat başına oturup düzenli olarak çalışılmadan çözebileceğiniz bir problem değil. Genel olarak bu tarz araştırma becerilerinin yıllar süren düzenli çalışmayla elde edildiğini unutmayın. Lisanstan başlayarak kendi küçük projelerinizi geliştirebilirsiniz.

Sonuç

Bu dökümanda başvurunuzu nasıl hazırlayabileceğinizi ve mülakatta ne gibi sorunlarla karşılaşabileceğinizi örneklerle açıkladım. Mülakat aşamasına gelebilmek bile aylarınızı alabilir. Yılmadan size uygun ilanı görür görmez başvurmanız ve başvurularınız devam ederken makalelerinizi yayınlamaya çalışarak başvurularınızı güçlendirmeniz en hızlı şekilde doktora pozisyonunu bulmanızı sağlayacaktır. Umarım hazırladığım döküman projenize hemen başlayıp istediğiniz bilimsel çalışmaları vakit kaybetmeden yapabilmenize yardımcı olur.

İletişim

Bana twitter adresimden ulaşp sorularınızı, fikir ve görüşlerinizi iletebilirsiniz:

<https://twitter.com/cagdastopcu>